

بیماری مالاریا چیست؟

مالاریا می‌تواند یک بیماری کشنده باشد، اما به کمک تشخیص به موقع و درمان مناسب می‌توانیم از بیماری و مرگ ناشی از مالاریا پیشگیری کنیم.

مالاریا یک بیماری جدی است که معمولاً در نواحی گرمسیر شیوع بیشتری دارد.

مالاریا معمولاً باعث تب‌های بالا، لرز و علائمی شبیه آنفلوآنزا می‌شود.

علت ابتلا به بیماری مالاریا چیست؟

عامل این بیماری نوعی انگل پلاسمودیوم است که معمولاً توسط نوع خاصی از پشه، که از خون انسان تغذیه می‌کند، منتقل می‌شود. چهار نوع انگل پلاسمودیوم انسان را آلوده می‌کند.

بیماری مالاریا چگونه منتقل می‌شود؟

معمولاً افراد با نیش پشه آنوفل ماده به مالاریا مبتلا می‌شوند. تنها پشه‌هایی که قبلاً یک فرد آلوده را نیش زده باشند، می‌توانند باعث انتقال مالاریا شوند. هنگامی که پشه یک فرد مبتلا را نیش می‌زند، خون حاوی انگل‌های میکروسکوپی مالاریا وارد بدن پشه می‌شود. حدود یک هفته بعد، زمانی که پشه فرد سالمی را نیش بزند، این انگل‌ها با بزاق پشه مخلوط و وارد بدن فرد می‌شوند.

از آنجایی که انگل مالاریا در گلبول‌های قرمز خون فرد مبتلا یافت می‌شود، مالاریا می‌تواند از طریق انتقال خون، پیوند اعضا یا استفاده مشترک از سوزن یا سرنگ آلوده به خون نیز منتقل شود. مالاریا همچنین ممکن است طی بارداری یا حین زایمان از مادر به جنین منتقل شود (مالاریا مادرزادی).

آیا بیماری مالاریا مسری است؟

خیر. مالاریا از فردی به فرد دیگر قابل انتقال نیست.

چه افرادی در معرض خطر ابتلا به بیماری مالاریا هستند؟

هر کسی ممکن است به مالاریا مبتلا شود. بیشتر موارد در افرادی رخ می‌دهد که در مناطق با شیوع بالای مالاریا زندگی می‌کنند.

چه افرادی بیشتر در معرض خطر ابتلا به فرم شدید بیماری مالاریا یا مرگ هستند؟

- ساکنین مناطق با شیوع بالای مالاریا (افرادی که به شدت در معرض نیش پشه‌های آلوده به انگل پلاسمودیوم هستند).
 - افرادی که نسبت به مالاریا مصونیت کمی دارند یا اصلاً مصونیت ندارند، مانند کودکان خردسال و زنان باردار یا افرادی که به مناطق با شیوع بالای مالاریا مسافرت می‌کنند.
 - افراد فقیر ساکن در مناطق روستایی که به مراقبت‌های بهداشتی دسترسی ندارند.
- در نتیجه همه این عوامل، تخمین زده می‌شود که ۹۰٪ از مرگ و میر ناشی از مالاریا در آفریقا و در کودکان زیر ۵ سال رخ دهد.

علائم و نشانه‌های بیماری مالاریا چیست؟

اگر ساکن مناطق با شیوع بالای مالاریا باشیم یا به این مناطق سفر کنیم، آگاهی از علائم مالاریا اهمیت زیادی دارد. این علائم عبارتند از:

- تب ۳۸ درجه سانتیگراد یا بیشتر

- احساس تب و لرز
- سردرد
- استفراغ
- دردهای عضلانی
- اسهال

مالاریا ممکن است باعث کم خونی و زردی پوست و چشم، به دلیل از بین رفتن گلبول‌های قرمز خون شود. عدم درمان به موقع می‌تواند باعث عفونت شدید، نارسایی کلیه، تشنج، گیجی، کما و مرگ شود.

چه مدت بعد از گزش پشه آلوده احساس بیماری می‌کنیم؟

معمولاً علائم ۱۰ روز تا ۴ هفته پس از گزش شروع می‌شوند، هرچند ممکن است در کمترین حالت ۷ روز و در بیشترین حالت یک سال بعد از گزش، علائم را بروز دهیم.

اگر ساکن مناطق با شیوع بالای مالاریا هستیم یا به این مناطق سفر کرده باشیم، در صورت بروز علائم مالاریا، باید فوراً به پزشک مراجعه کنیم.

اگر احتمال ابتلا به مالاریا وجود داشته باشد، پزشک برای تأیید تشخیص، آزمایش خون درخواست می‌نماید. معمولاً جواب آزمایش خون در همان روز آماده می‌شود و اگر مبتلا به مالاریا باشیم، باید درمان بلافاصله شروع شود.

آیا بیماری مالاریا درمان دارد؟

تشخیص و درمان به موقع مالاریا، تقریباً همواره با بهبودی کامل همراه خواهد بود. درمان باید به محض تأیید تشخیص شروع شود.

درمان مالاریا به عوامل مختلفی بستگی دارد:

- شدت بیماری
- گونه انگل مالاریای عامل عفونت
- سن
- وزن
- وضعیت بارداری

داروهای ضد مالاریا هم برای درمان و هم برای پیشگیری از مالاریا استفاده می‌شوند. پزشک نوع دارو و مدت درمان را برای هر فرد تعیین می‌نماید.

راه‌های پیشگیری از بیماری مالاریا چیست؟

بسیاری از موارد مالاریا با رعایت موارد زیر قابل پیشگیری هستند:

- پیشگیری از نیش: با استفاده از محصولات دافع حشرات، پوشاندن بازوها و پاها و استفاده از پشه‌بند و توری برای درب‌ها و پنجره‌ها، می‌توانیم از نیش پشه پیشگیری کنیم.

- تشخیص: در صورت بروز علائم مالاریا، باید فوراً به پزشک مراجعه کنیم.

عوارض بیماری مالاریا چیست؟

مالاریا یک بیماری جدی است که می‌تواند خیلی سریع تشدید شود و اگر به موقع درمان نشود، ممکن است، کشنده باشد.

عوارض جدی ناشی از بیماری مالاریا عبارتند از:

- کم خونی شدید: موجب ناتوانی گلبول‌های قرمز در حمل اکسیژن کافی به قسمت‌های مختلف بدن و در نتیجه خواب‌آلودگی و ضعف می‌شود.
 - مالاریای مغزی: در موارد نادری، رگ‌های خونی کوچک مغز می‌توانند مسدود و باعث تشنج، آسیب مغزی و کما شوند.
- عوارض مالاریا معمولاً در زنان باردار، نوزادان، کودکان خردسال و سالمندان شدیدتر است.

واحد آموزش و ارتقای سلامت

مرکز آموزشی و درمانی قلب یراشهر